

אָנֶךְ (=אנוכי) מִשֶּׁע בֶּן כַּמֶּשׁ[נית] מֶלֶךְ מֵאֵב הַדִּ
 יִבְנִי. אֲבִי מֶלֶךְ עַל מֵאֵב שֶׁלֶשׁן שֵׁת (=שלושים שנה) וְאָנֶךְ מֶלֶךְ
 תִּי אַחֵר אֲבִי. וְאַעֲשֶׂה אֶת הַבְּמַת(הבמה) זֹאת לְכַמֶּשׁ בְּקֶרְחָה (מצודת העיר) בְּמִנֹּת י
 שֶׁע כִּי הִשְׁעֵנִי מִכָּל הַמֶּלֶכֶן וְכִי הִרְאֵנִי בְּכָל שְׁנָאִי (במפלת שונאי). עֶמֶר
 י מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְיַעֲנֵנִי אֶת מֵאֵב יָמֵן רַבִּן (=ימים רבים), כִּי יֵאָנֶף כַּמֶּשׁ בְּאֶרֶץ
 צֹה. וְיַחֲלִיפָה בְּנָה (הוא אחאב) וְיֹאמֶר גַּם הָאֵל: אֲעֵנִי אֶת מֵאֵב. בְּיָמַי אָמַר בְּלֹן.
 וְאִרְאֵה בָּהּ (=במפלתו) וּבְבִתָּהּ. וְיִשְׂרָאֵל אֲבָד אֲבָד עַלְמִים (=לְעוֹלָמִים). וְיִרְשׁ עַמְּרִי אֶת אֶרֶץ
 י מִהַדְּבָא, וְיֵשֶׁב בָּהּ יִמָּה וְחֹצִי יָמֵי בְנָה אֶרְבָּעֵן שָׁת, וְיֵשֶׁב
 בָּהּ כַּמֶּשׁ בְּיָמַי. וְאֲבִן אֶת בַּעַלְמֶעַן וְאַעֲשֶׂה בָּהּ הָאֲשׁוּחַ (=מאגר מים). וְאֲבִן
 אֶת קֶרְיָתִי. וְאֵשׁ גֹּד יֵשֶׁב בְּאֶרֶץ עֲטָרֹת מַעֲלָם. וְיָבִן לֹה מֶלֶךְ י
 שְׂרָאֵל אֶת עֲטָרֹת. וְאֶלְתַּחַם (ואלחם) בְּקָר (=בעיר) וְאֶחָזָה (ואחזתי בה), וְאַהֲרָג אֶת כָּל
 הָעָם]..מ

הַקֶּרֶת לְכַמֶּשׁ וּלְמֵאֵב. וְאַשְׁבֵּי (=שביתי) מִשֶּׁם אֶת אֲרָאֵל (גיבור במואבית, ראה שמואל-ב
 כג כ) דְּוֹדָה (אולי

גבור מלכות יהודה מבית דוד שבא לסייע לישראלים), וְאַסֵּ
 חֲבֵה לִפְנֵי כַּמֶּשׁ בְּקֶרְיָת. וְאַשְׁבֵּי בָּהּ אֶת אֵשׁ שָׁרֹן וְאֶת אֵשׁ
 מִחָרֹת (שם מקום). וְיֹאמֶר לִי כַּמֶּשׁ: לֵךְ אַחֲזֵה אֶת בְּנָה (נבו, משבט ראובן) עַל יִשְׂרָאֵל. וְאֶ
 הֶלֶךְ בְּלָלָה וְאֶלְתַּחַם בָּהּ מִבְּקַע הַשְּׁחָרֹת עַד הַצִּהָרִים וְאֶחָ
 זָה, וְאַהֲרָג בָּלָה, שְׁבַעֲתֵּן אֶלְפֹן גִּבְרֹן וְגִרֹן (=גורים, ילדים) וּגְבִרֹת וְגִר
 ת (=גורות, ילדות) וּרְחֻמַּת (=עלמות בתולות), כִּי לְעֶשְׂתֵּר כַּמֶּשׁ (האלה אשת כמוש)
 הַחֲרַמְתָּהּ. וְאַקַּח מִשֶּׁם
 אֶנֶת כָּן]

לִי ה' וְאַסְחַבְהֶם לִפְנֵי כַּמֶּשׁ. וּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּנָה אֶת
 יִהָץ וְיֵשֶׁב בָּהּ בְּהִלְתַּחְמָה (בהלחמו) בִּי, וְיִגְרֶשֶׁה כַּמֶּשׁ מִפָּנַי. וְ
 אֶקַּח מִמֵּאֵב מֵאֶתְנִי (מאתיים) אֵשׁ כָּל רֶשֶׁה (=ראשיה או העניים שלה-רשיה) וְאַשְׁאָה בְּיָהָץ
 וְאֶחָזָה
 לְסִפְתָּ (בנוסף) עַל דִּיבֹן. אָנֶךְ בְּנָתִי (את) קֶרְחָה (=העיר), (את) חֲמַת הַיַּעֲרֹן (מביצורי העיר),
 וְחֲמַת
 הַעֲפֹל (=המצודה). וְאָנֶךְ בְּנָתִי (את) שְׁעָרִיָּה וְאָנֶךְ בְּנָתִי (את) מְגִדְלָתָהּ (המגדלים שלה), וְאֶ
 לֶךְ בְּנָתִי בֵּת מֶלֶךְ (בית המלך), וְאָנֶךְ עֲשֵׂתִי (את) כְּלָאִי הָאֲשֹׁנִים לְמִן (סכר למאגר מים)
 בְּקֶרֶב

הַקָּר (העיר). וְיָבֵר אֵן בְּקֶרֶב הַקָּר בְּקֶרְחָה. וְאֹמַר לְכָל הָעָם: עֲשׂוּ לִי
 כֶּסֶם אֵשׁ בֵּר בְּבִתָּהּ. וְאָנֶךְ כְּרָתִי הַמְּכָרְתָּ (מפעל מים) לְקֶרְחָה (לעיר) בְּ(עזרת) אֲסִר
 י יִשְׂרָאֵל. אָנֶךְ בְּנָתִי (את) עֲרֵעֶר, וְאָנֶךְ עֲשֵׂתִי (את) הַמְּסָלֶת (הדרך) בְּאֶרֶץ.
 אָנֶךְ בְּנָתִי בֵּת בְּמֹת (בית במות) כִּי הָרַס הָאֵל. אָנֶךְ בְּנָתִי (את) בְּצָר כִּי עֵין (עיים=הרוסים)
 [הא בא]ש דִּיבֹן חֲמִשָּׁן (הושיב בדיבון חמשים משפחות), כִּי כָל דִּיבֹן מִשְׁמַעַת (נשמעת לי).
 וְאָנֶךְ מֶלֶךְ

תִּנִּי]..מַאת בְּקָרֹן אֲשֶׁר יִסְפָּתִי (=סיפחתי) עַל הָאֶרֶץ. וְאָנֶךְ בְּנָתִי
 [י (את) מִהַדְּבָא, וְדַבְּלָתִי (דבלתיים) וּבֵת בַּעַלְמֶעַן, וְאַשְׁאָה שֶׁם אֶת
 [...] צֹאן הָאֶרֶץ. וְחֹרֶגֶן (חורגים) יֵשֶׁב בָּהּ ב]...
 ...וְיֹאמֶר לִי כַּמֶּשׁ: רֵד הִלְתַּחַם בְּחֹרֶגֶן. וְאִרְדִּי [ואלתיחם
 ס בְּקָר וְאֶחָזָה וְיֵשֶׁב]ה כַּמֶּשׁ בְּיָמַי. וְעַל [] מִשֶּׁם עֲשִׂי
 [...שֶׁת שִׁדְקָה וְאֶ]

1. סנהדרין לט, ב

ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עלה על החמה, רב ושמואל, חד אמר: לשם שמים, וחד אמר: לשם עבודה זרה. בשלמא למאן דאמר לשם שמים – היינו דכתיב ויהי קצף גדול על ישראל, אלא למאן דאמר לשם עבודה זרה אמאי ויהי קצף? – כדרבי יהושע בן לוי. דרבי יהושע בן לוי רמי: כתיב יחזקאל ה' – וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם וכתיב יחזקאל י"א – וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם – כמתוקנן שבהם לא עשיתם, כמקולקלן שבהם עשיתם. ויסעו מעליו וישבו לארץ – אמר רבי חנינא בר פפא: באותה שעה ירדו שונאיהן של ישראל למדריגה התחתונה.

רש"י

כמתוקנים שבהם לא עשיתם. כמו עגלון מלך מואב שהיה מכבד את הקס כשאמר לו אהוד דבר אלהים לי אליך המלך מיד ויקס מעל הכסא (סופטים ג): כמקולקלן שבהם. כגון מישע מלך מואב שהקריב בנו לעבודה זרה, כך היו ישראל עושין, וזאתה שעה נזכר להם אותו עון שהיו רגילים גם הם בו: לארץ. מדלל כתיב לארץ, הכי קאמר: לשפלות ולתחתית שבו שנגזר עליהם פורענות:

מהר"ל, חידושי אגדות

כדריב"ל וכו'. פי' כאשר היה מעלה בנו הגדול לע"ז, והוא דבר מגונה להעלות בנו הגדול לע"ז, וזה היה בשביל ישראל שהיו לוחמים עמם. ואם לא היו הם עצמם עושים זה ג"כ לא נחשב כי הם היו סבה למעשה הזה, אבל בשביל שגם הם היו עושים זה נחשבים כי היו ישראל סבה למעשה הזה ולכך הי' קצף גדול על ישראל.

2. תענית ד, א

כתיב ירמיהו י"ט – אשר לא צויתי ולא דברתי ולא עלתה על לבי. אשר לא צויתי – זה בנו של מישע מלך מואב, שנאמר ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עלה, ולא דברתי – זה יפתח, ולא עלתה על לבי – זה יצחק בן אברהם.

3. שו"ת רבי אברהם בן הרמב"ם סימן לו

שאלה. ילמדנו רבנו מה פרוש מה שאמר על מלך מואב ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עולה על החומה ויהי קצף גדול על ישראל. מה חטאו ישראל בזה כל כך שהיה עליהם הקצף? יורנו אדוננו ושכרו כפול. תשובה. אומרים שחטאם היה שלחצוהו כשגברו עליו והכריחוהו לכך. והיתה חובה עליהם מאחר שהגבירם אלקים יתעלה עליו שלא ישכחו מדת הרחמים וישאירו לו איזו שארית. אומרים שזאת היא סבת עונשם. ואפשר שיש בזה סבה אחרת.

4. רד"ק מלכים ב פרק ג פסוק כז

ויקח את בנו הבכור. פי' אדוני אבי ז"ל כי בן מלך אדום הראוי למלוך תחתיו היה ברשות מלך מואב ומפני זה בא עם שני המלכים כי חשב להוציא בעזרתם בנו מתחת יד מלך מואב וכשחשב מלך מואב להבקיע אל מלך אדום ולא יכול לקח בקצפו את בן מלך אדום והעלהו על החומה ושרפו לעיני אביו זהו ויעלהו עולה ששרפו כמו ששורפין העולה: ויהי קצף גדול על ישראל. ממלך אדום כי חשב כי בעזרתם יוציא בנו מתחת יד מלך מואב וזהו שאמר הכתוב על שרפו את עצמות מלך אדום לשיד ורבי אחי ר' משה ז"ל פי' כי כאשר חשב להבקיע מלך מואב אל מלך אדום אז לקח בנו באותה המלחמה חטפו מהם והעלהו על החומה ושרפו לעיני אביו ויהי קצף גדול על ישראל ממלך אדום שלא עזרוהו להצילו מידם.